

Motion till riksdagen 2024/25:3307

av **Janine Alm Ericson m.fl. (MP)**

med anledning av skr. 2024/25:69 Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att ta fram en organisation för att förbättra forskningen om metoder för att motverka mäns våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Polismyndighetens resurser för arbetet mot prostitution och exploatering bör stärkas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att inkludera vuxna i förändringsarbetet för att skapa en samtyckeskultur i hela samhället och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska påskynda uppföljningen av ”Ett fönster av möjligheter” och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyddade boenden för våldsutsatta och barn till våldsutsatta endast ska kunna bedrivas i kommunala eller idéburna organisationer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påskynda arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Miljöpartiet ser att mäns våld mot kvinnor är ett av Sveriges mest allvarliga samhällsproblem, som självklart måste bekämpas. Det är framför allt män som utövar

våld, både mot andra män och mot kvinnor. Våldet kan ta sig olika uttryck – t.ex. fysiskt, psykiskt, sexuellt och ekonomiskt. Det är därför viktigt att jobba med olika insatser och metoder för att bekämpa våldet parallellt, t.ex. mot människohandel och sexköp, mot trakasserier på arbetsplatsen, förebyggande i skolor samt inom socialtjänst och rättsvårdande myndigheter. Extra sårbara och i högre risk för att bli utsatta för våld är transpersoner, äldre kvinnor och kvinnor med funktionsnedsättning eller missbruksproblematik. Även kvinnor med oklar migrationsrättslig status i Sverige, som är papperslösa eller har tidsbegränsade uppehållstillstånd, är särskilt utsatta och får ofta svårt att försörja sig eller få eget boende om de lämnar en relation. Det förekommer våld även i andra nära relationer, något som också måste synliggöras och följas upp.

I skrivelsen redogör regeringen för det arbete som görs kopplat till det sjätte jämställdhetspolitiska målet, och det är tydligt att de tar frågan på allvar. I många delar har de tagit vidare det arbete som Miljöpartiet genom sina jämställdhetsministrar Åsa Lindhagen och Märta Stenevi påbörjade under sin tid i regering.

I dag får våldsutsatta kvinnor och barn alltför ofta sina liv och sin frihet inskränkta. De är brottsoffer men lever frihetsberövade. Från samhällets sida behöver det vara väldigt tydligt att det är den som utövar våld och förtryck som ska begränsas – inte brottsoffret. I alltför många fall fortsätter våldet i olika former efter att den våldsutsatta lämnat relationen. Det är hög tid att vi börjar se det s.k. eftervåldet som en särskild typ av våld och sätter in åtgärder för att förhindra det.

Under Miljöpartiets tid i regering lanserades 40-punktsprogrammet mot mäns våld mot kvinnor, med en lång rad insatser för att förebygga och bekämpa våldet. Det handlar bl.a. om förebyggande insatser, stöd och skydd för våldsutsatta, straffskärpningar och ökade satsningar på kompetens och forskning. Det har bl.a. blivit lättare att utfärda kontaktförbud och fotboja, straffet för grovt kvinnofridsbrott har skärpts och det har gjorts satsningar på polisen och fler särskilda utredare. Straffet för våldtäkt och sexköp har skärpts.

Men mycket mer måste göras. Miljöpartiet har flera gånger motionerat om en bättre jämställdhetspolitik där också åtgärder för att nå målet om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor finns med. I våra jämställdhetspolitiska motioner återfinns en heltäckande bild av våra förslag, men här tar vi upp fem punkter som har specifik koppling till skrivelsen.

För det första behövs mer evidensbaserade metoder för att motverka mäns våld mot kvinnor, och befintliga metoder måste utvecklas och utvärderas. Det är ett uppdrag som Jämställdhetsmyndigheten vill ha, och som de genast bör få. Jämställdhetsmyndigheten föreslår att de ska få ett uppdrag att ta fram ett förslag på organisation för praktisknära tillämpad forskning för att intensifiera framtagandet av verkningsfulla metoder och arbetssätt. Det behövs en samverkansorganisation som kan samla olika aktörer för att utveckla nya arbetssätt för att sedan testa, utvärdera och förvalta dessa för att fler verkningsfulla metoder och arbetssätt mot mäns våld mot kvinnor ska kunna utvecklas, implementeras och förvaltas.

För det andra är det tydligt att Polismyndigheten har tvingats prioritera ned mäns våld mot kvinnor, framför allt när det rör utsatthet för prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Polismyndigheten bedömer att detta troligtvis beror på en omfördelning av resurser samt omstrukturering av verksamheten, men så kan vi självklart inte ha det. Vi kräver att regeringen ser till att Polismyndigheten prioriterar mäns våld mot kvinnor, inklusive prostitution och människohandel, i högre grad. Vi yrkar därför

på att resurser för arbetet mot prostitution och exploatering återupprättas och sedan fredas.

För det tredje måste vi växla upp arbetet med att stärka samtyckeskulturen riktat mot vuxna. Det sexuella våldet finns i hela samhället och det normerande arbetet kan inte bara rikta sig mot barn och unga. Vi yrkar därför på att regeringen ska ge ett tydligt uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten att arbeta med att inkludera vuxna i förändringsarbetet för att skapa en samtyckeskultur i hela samhället.

För det fjärde saknas det uppföljning av ”Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende”. Lagstiftningens syfte är i stort bra: den ska bl.a. stoppa oseriösa aktörer från att bedriva skyddat boende. Men i dagsläget är det oerhört svårt att få ut statistik om hur utfallet faktiskt sett ut sedan lagen trädde i kraft. Vilka verksamheter har kunnat fortsätta, och vilka har fått stänga ned? Hur har det påverkat boenden drivna i privat kontra idéburen regi? Regeringen har utlovat en redovisning i december 2026, men det är alldeles för sent. Vi yrkar på att regeringen prioriterar upp arbetet och redovisar resultatet mer skyndsamt än så. Vi yrkar också på att skyddade boenden för våldsutsatta och barn till våldsutsatta endast ska kunna bedrivas i kommunala eller idéburna organisationer. Privata aktörer hör inte hemma i den här sfären.

Slutligen håller vi med regeringen om att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck går alldeles för långsamt. Kunskapen är för låg och stödet inte tillräckligt strukturerat i dagsläget. Det är bra att regeringen ser detta och själva föreslår förbättringar, men vi vill understryka vikten av att påskynda arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Av samma anledning är vi oroade av beslutet att flytta NCH till Jämställdhetsmyndigheten. De skäl regeringen har för flytten kan vi delvis sympatisera med, men vi känner stor oro för att regeringen underskattar problematiken i att riva upp en verksamhet som precis kommit igång på allvar, och de konsekvenser alla så stora omorganisationer får i den praktiska verksamheten. Det finns en stor risk att arbetet försenas och att det drabbar enskilda utsatta i förlängningen. Vi vill uppmana regeringen att med prestigelöshet och noggrannhet följa utvecklingen och säkra att både NCH och mottagande myndighet Jämställdhetsmyndigheten ges de resurser som krävs för att säkerställa att en organisatorisk förändring inte går ut över verksamheten.

Janine Alm Ericson (MP)

Märta Stenevi (MP)

Leila Ali Elmi (MP)

Ulrika Westerlund (MP)